

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/45/2014
Identifikačné číslo spisu:	6013201096
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6013201096.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členov senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Petry Príbelskej, PhD., v právnej veci žalobcu: LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, zastúpený: JUDr. Dušan Macko, advokát so sídlom v Poprade, Mnoheľova 840/8, 058 01 Poprad, proti žalovanému: Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov (do 30.09. 2013 Obvodný úrad životného prostredia Banská Bystrica, odbor ochrany prírody vybraných zložiek životného prostredia a odvolacích konaní kraja), za účasti: FSC Slovensko, občianske združenie, so sídlom Krivánska 30, 974 11 Banská Bystrica, IČO: 37 997 645, korešpondenčná adresa: Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 03/2013/563-Ko zo dňa 15. apríla 2013, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23S/243/2013-220 zo dňa 26. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23S/243/2013-220 zo dňa 26. marca 2014 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom č.k. 23S/243/2013-220 zo dňa 26. marca 2014 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 03/2013/563-Ko zo dňa 15. apríla 2013, ktorým odvolací správny orgán zamietol odvolanie žalobcu podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) potvrdil prvostupňové rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia v Brezne č. OPaK A 2012/00468 Tic ev.č.: 23/rozh-i/2012 zo dňa 29. novembra 2012. Žalobca žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie vydané prvostupňovým správnym orgánom a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

Správny orgán prvého stupňa rozhodnutím zo dňa 29.11. 2012, vydaným podľa § 4 ods. 2 a § 8 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, na základe žiadosti ktorú podal navrhovateľ FSC Slovensko, zakázal žalobcovi vykonávať ťažbu v lesných porastoch a s

ňou súvisiace hospodárske aktivity (výstavbu lesných ciest a zväžnic, približovanie dreva, budovanie lanovkových dráh a pod.), ako aj ďalšie lesohospodárske aktivity (výchovu lesných porastov, zalesňovanie a pod.) na celom území navrhovanej prírodnej rezervácie Bystrá dolina (ďalej PR Bystrá dolina), a to až do doby jej vyhlásenia za prírodnú rezerváciu. Ďalej vo výroku rozhodnutia uviedol, že zákaz sa nevzťahuje na prípadný výrub jednotlivých stromov v bezprostrednej blízkosti (do 30 m od trasy) zelenoznačkovej turistickej trasy č. 5426 v úseku Trangoška - Chata M. R. Štefánika (JPRL č. 443, 441a, 441c, 439a, 439b, 434a, 434b, 433a a 433b) potenciálne ohrozujúcich bezpečnosť osôb pohybujúcich sa po nej, za predpokladu, že stromy určené na výrub budú označené Správou Národného parku Nízke Tatry.

Včas podanou žalobou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného, ako aj rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie. V žalobe namietal najmä tieto skutočnosti:

1. K zakázaniu činností žalobcovi napadnutými rozhodnutiami došlo v súvislosti s procesom realizácie zámeru vyhlásiť prírodnú rezerváciu Bystrá dolina, t.j. s procesom územnej ochrany, ktorý je špeciálne upravený v tretej časti (štvrtéj hlave) zákona č. 543/2002 Z.z. - § 50 a nasl. s názvom Osobitná ochrana prírody a krajiny. Žalovaný nesprávne a nezákonne aplikoval ustanovenia § 4 ods. 2 a § 8 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z., ale mal postupovať podľa § 50 ods. 5 a ods. 6 tohto zákona, ktoré má ako špeciálne ustanovenie prednosť pred všeobecnými ustanoveniami § 8 ods. 1 a § 4 ods. 2.
2. Žalobca si splnil svoju oznamovaciu povinnosť v zmysle § 50 ods. 5 zákona, keď po doručení oznámenia o zámere vyhlásiť PR Bystrá dolina, oznámil výkon činností v tomto území, na ktoré je potrebný súhlas. Následne tým vznikla žalovanému zákonná možnosť rozhodnutím stanoviť žalobcovi podmienky na vykonávanie ním oznámených činností. Toto špeciálne ustanovenie nedáva žalovanému oprávnenie zakázať žalobcovi oznámené činnosti, ale iba možnosť stanoviť podmienky ich výkonu v navrhovanom území. Ak by žalovaný rozhodol zákonne a ústavne konformne podľa § 50 ods. 5 zákona, tak by podľa § 50 ods. 6 zákona nastal stav, že ak by do dvoch rokov od doručenia oznámenia o zámere vyhlásiť PR Bystrá dolina nebola táto PR vyhlásená, tak by povinnosti uložené v takomto rozhodnutí podľa § 50 ods. 5 zákona ex lege zanikli.
3. Žalovaný nekonal spôsobom a v rozsahu stanovenom zákonom, ako mu to ukladá ústavný imperatív v čl. 2 odsek 2 Ústavy SR. Prekročil rozsah svojho zákonného oprávnenia, pretože nevydal rozhodnutie, ktorým by žalobcovi stanovil podmienky na vykonávanie činností, ako mu to ukladá zákon, ale úplne žalobcovi zakázal ich vykonávať.
4. Konajúci orgán upovedomil mimovládnu tzv. ochranársku organizáciu občianske združenie FSC Slovensko o oznámených činnostiach žalobcom, ktorá následne využijúc takto získanú informáciu požiadala o vydanie zákazu podľa § 4 a § 8 zákona č. 543/2002 Z.z. s tým, aby bolo zakázané žalobcovi vykonávať ním ohlásené činnosti v území navrhovanej PR Bystrá dolina.
5. Správne orgány v súčinnosti s mimovládnu organizáciou, v začatom procese vyhlasovania osobitnej chránenej časti krajiny, nekonali a nerozhodli podľa § 50 ods. 5, ale uprednostnili neskoršiu žiadosť, čím došlo k porušeniu jednak zásady lex specialis derogat lex generalis a zároveň sa tým dopustili takej vady konania, ktoré môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.
6. Neboli splnené podmienky stanovené v ustanovení § 4 a § 8 zákona č. 543/2002 Z.z.. Nie je preukázané, že sú naplnené kogentné zákonné podmienky vyžadované ako zákonný predpoklad na to, aby správny orgán mohol zakázať činnosti na základe § 4 ods. 1, 2 zákona, keď k takýmto zisteniam nevykonal žiadne dokazovanie. Aplikáciu tohto paragrafu je možné vykonať len pri kumulatívnom splnení všetkých kogentných zákonných podmienok, zakotvených v hypotéze právnej normy (§ 4 ods. 1, 2 zákona č. 543/2002 Z.z.).
7. Je dôkazne preukázané záznamom zo dňa 29.10.2011 z pracovného stretnutia žalobcu a Správy NAPANT-u zo dňa 24.10. 2012, vyhotoveného na základe terénnej pochôdzky z tohto dňa, z ktorého vyplýva, že činnosťami, ktorých vykonanie oznámil žalobca podľa § 50 ods. 5, by nedošlo podľa § 4 ods. 2 k ohrozeniu existencie druhov, ich degradácii, narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku populácie, že navrhovanou činnosťou, ktorú plánuje žalobca vykonať ako obranné opatrenia proti podkôrnemu hmyzu, nedôjde podľa § 8 ods. 1 k poškodeniu alebo zničeniu prírody. Vykonanie činností ohlásených Lesmi SR, š.p. je o to akútnejšie, že Bystrá dolina je vodozberná oblasť so zdrojmi pitnej vody pre široké okolie, pričom neriešenie problematiky, jej bagatelizovanie a podceňovanie môže mať v

budúcnosti fatálne následky.

8. Žalobca ešte žiadnu svoju činnosť v území navrhovanej PR Bystrá dolina nevykonával, len oznámil podľa § 50 ods. 5 zákona, že ju mieni vykonávať, preto ešte žalobca objektívne a fakticky ani nemohol spôsobiť následok uvedený v § 4 ods. 2 zákona.

9. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu Košice sp.zn. 7S/156/2012 a 7S/155/2012 z 24.04.2013, v ktorých súd zaujal právny názor o nevyhnutnosti kumulatívneho splnenia všetkých troch podmienok uvedených v § 4 zákona č. 543/2002 Z.z. na to, aby mohlo dôjsť k zákazu činnosti podľa neho. Žalobca oprávnené a legitímne očakáva rovnaké posúdenie aj v tejto veci, k čomu ho oprávňuje ustálená judikatúra Ústavného súdu SR, pričom poukázal na uznesenie ÚS SR č. IV ÚS 499/2011-25 zo dňa 22.11.2011.

10. Správne orgány v rozpore so zákonom - nad rámec doby určenej právnym predpisom aplikovateľným v procese vyhlasovania osobitne chránenej časti krajiny, t.j. § 50 ods. 5 a ods. 6 zákona č. 543/2002 Z.z., určili v rozhodnutiach dobu trvania zákazu až do doby vyhlásenia prírodnej rezervácie, čo odporuje § 50 ods. 6 tohto zákona, v zmysle ktorého ak orgán ochrany prírody najneskôr do dvoch rokov od oznámenia zámeru nevyhlási spôsobom upraveným v tomto zákone územie alebo strom za chránené, povinnosti určené v rozhodnutí podľa odseku 5 zanikajú. Správne orgány tak stanovili dobu trvania zákazu činností v procese vyhlasovania prírodnej rezervácie až do vyhlásenia za prírodnú rezerváciu, čo fakticky znamená na dobu neurčitú, a teda nad maximálnu zákonom prípustnú dobu dvoch rokov od oznámenia zámeru o jej vyhlásení, t.j. v predmetnej veci maximálne do 05.08.2013. Tým, že rozhodnutiami správne orgány zakázali žalobcovi vykonávať činnosti uvedené vo výroku rozhodnutia na dobu dlhšiu, ako im to dovoľuje ustanovenie § 50 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z.z. neoprávnené zasiahli do práv žalobcu.

11. Ak správne orgány chceli žalobcovi zakázať ním ohlásené činnosti, tak to mohli urobiť len do odstránenia nedostatkov v zmysle § 8, a nie až do doby vyhlásenia za prírodnú rezerváciu. Ide o neprípustnú „tvorivú kombináciu“ zákazu činnosti.

12. Z dôvodu ochrany biotopu druhov vtákov európskeho významu bolo možné zakázať žalobcovi ním ohlásené činnosti len podľa špeciálneho právneho predpisu, ktorým je vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 189/2010 Z.z. zo 16.04.2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Nízke Tatry, v ktorej sú taxatívne vymenované aj činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmetoch ochrany v tomto chránenom vtáčom území a časové obmedzenie ich výkonov. Nebolo vykonané dokazovanie potrebné na posúdenie možnosti zákazov podľa § 2 vyhlášky č. 189/2010 Z.z..

13. Niet objektívneho dôkazu, ktorý by preukazoval, že vykonaním žalobcom ohlásených činností môže dôjsť v území navrhovanej PR Bystrá dolina k takým poškodeniam, či ohrozeniam, ktoré sú uvedené v zákonných ustanoveniach, o ktoré žalovaný a prvostupňový správny orgán opreli svoje rozhodnutie. Konštatovanie v rozhodnutí, že by ohlásenými činnosťami došlo k významným negatívnym vplyvom na predmet a ciele ochrany, je nepreskúmateľným, formálnym a vágnym. Takéto rozhodnutie odporuje zákonným požiadavkám v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 zákona o správnom konaní. Dôkazne je preukázaný opak, ako to vyplýva zo záznamu zo dňa 29.10.2012, vykonaného zo spoločného stretnutia a pochôdzky Lesov SR, š.p. a Správy NAPANT-u dňa 24.10.2012. Je dôkazom odporujúce tvrdenie správnych orgánov, že gradujúcou podkôrníkovou kalamitou nedochádza k poškodeniu smrekových biotopov európskeho významu v zmysle čl. 6 Smernice 92/43/EHS. Správne orgány nezohľadnili stanovisko odbornej organizácie ochrany prírody, že je potrebné akútne vykonať opatrenia, aby sa zabránilo zhoršeniu stavu v Bystrej doline. Poukázal na americkú vedeckú štúdiu „Napadnutie lykožrútom vplyva na kvalitu vody v Rocky Mountains v Severnej Amerike“ - 12.02.2013, ako aj na všeobecne známu štúdiu o NPR Tichá a Kôprová dolina, ktorá potvrdila a potvrdil to aj skutočný vývoj v týchto NPR, že nepovolenie spracovania následkov veternej a lykožrútovej kalamity malo fatálne negatívne následky nielen pre obidve tieto doliny, ale aj pre rozvrat horských smrečín a lesov vôbec v širokom okolí, čo viedlo k v súčasnosti prebiehajúcemu trestnému stíhaniu vtedajších ministrov životného prostredia pre trestné činy poškodzovania a ohrozovania životného prostredia a zneužitia právomoci verejného činiteľa. Chápanie ochrany prírody tak, že pod ňou treba rozumieť aj ponechanie lesov na zničenie nadmerne rozmnoženým podkôrnym hmyzom, je zvrátené.

Súd podľa § 250 ods. 1 posledná veta OSP, v zmysle ktorého „súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho

rozhodnutia dotknuté“ pribral do súdneho konania účastníka správneho konania FSC Slovensko, a to uznesením č.k. 23S/243/2013-150 zo dňa 09.10.2013.

Krajský súd konajúc podľa druhej hlavy piatej časti OSP, po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného, vrátane prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, ako aj ich postupov, v rozsahu danom žalobnými dôvodmi žalobcu, mal za to, že žaloba nie je dôvodná, a preto žalobu podľa § 250j ods. 1 OSP v celom rozsahu zamietol z nasledovných dôvodov:

Podľa článku 44 Ústavy SR:

- (1) Každý má právo na priaznivé životné prostredie.
- (2) Každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo.
- (3) Nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky.
- (4) Štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ekologickú rovnováhu a o účinnú starostlivosť o životné prostredie a zabezpečuje ochranu určeným druhom voľne rastúcich rastlín a voľne žijúcich živočíchov.
- (5) Podrobnosti o právach a povinnostiach podľa odsekov 1 až 4 ustanoví zákon.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (vždy v znení platnom ku dňu vydania rozhodnutia napadnutého žalobou) tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. ochranou prírody a krajiny sa podľa tohto zákona sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť je ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takých zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. ak činnosť uvedená v odseku 1 vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, štátny orgán ochrany prírody a krajiny (ďalej len „orgán ochrany prírody“) túto činnosť po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže.

Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. orgán ochrany prírody po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže až do odstránenia nedostatkov činnosť, ktorej následkom hrozí poškodenie alebo ničenie prírody a krajiny, alebo činnosť, ktorá takéto poškodenie alebo ničenie spôsobila.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. rozsiahlejšie územie, spravidla s výmerou nad 1 000 ha, prevažne s ekosystémami podstatne nezmenenými ľudskou činnosťou alebo v jedinečnej a prirodzenej krajinnej štruktúre, tvoriace nadregionálne biocentrá a najvýznamnejšie prírodné dedičstvo, v ktorom je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti, môže vláda nariadením vyhlásiť za národný park.

Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. na území národného parku, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, platí tretí stupeň ochrany (§ 14).

Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. vlastník, správca alebo nájomca pozemku s osobitne chránenou časťou prírody a krajiny, v navrhovanom území európskeho významu a území medzinárodného významu je povinný pri jeho bežnom obhospodarovaní (§ 61) zabezpečovať priaznivý

stav časti krajiny.

Podľa § 50 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. vlastník, správca a nájomca dotknutého pozemku je povinný odo dňa oznámenia zámeru až do vyhlásenia časti prírody za chránenú bezodkladne oznámiť výkon činnosti, na ktorú je potrebný súhlas alebo ktorá je zakázaná podľa tohto zákona, orgánu príslušnému na vyhlásenia časti prírody za chránenú. Ak to vyžaduje záujem ochrany prírody a krajiny, môže tento orgán ochrany prírody rozhodnúť o určení podmienok na vykonávanie tejto činnosti; ak vlastníkovi, správcovi a nájomcovi dotknutého pozemku vynikne z dôvodu určenia podmienok ujma, patrí mu za obmedzenie bežného obhospodarovania náhrada (§ 61). Tieto podmienky platia najdlhšie do vyhlásenia časti prírody a krajiny za chránenú.

Podľa § 50 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z.z. ak orgán ochrany prírody najneskôr do dvoch rokov od oznámenia zámeru nevyhlási spôsobom upraveným v tomto zákone územie alebo strom za chránené, povinnosti určené v rozhodnutí podľa odseku 5 zanikajú.

Podľa § 26 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. v chránenom vtáčom území sa zakazuje vykonávať činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet jeho ochrany.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250i ods. 1 OSP pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu o nesprávnom a nezákonnom aplikovaní na daný prípad ustanovenia § 4 ods. 2 a § 8 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. s tým, že podľa žalobcu mal správny orgán postupovať podľa § 50 ods. 5 a ods. 6 tohto zákona. To, že si žalobca splnil svoju oznamovaciu povinnosť v zmysle § 50 ods. 5 zákona, keď po doručení oznámenia o zámere vyhlásiť prírodnú rezerváciu Bystrá dolina, oznámil výkon činností v tomto území, na ktoré je potrebný súhlas, je v podstate irelevantnou skutočnosťou pre predmetné konanie správneho orgánu, ktoré je nutné považovať za osobitné konanie, majúce iný právny režim upravený v druhej časti zákona č. 543/2002 Z.z., ktoré konanie začalo na základe žiadosti navrhovateľa - pribratého účastníka konania FSC Slovensko. Súd sa plne stotožňuje s konštatovaním tohto subjektu vo vyjadrení k žalobe, že je irelevantnou skutočnosťou, ako sa dozvedel žiadateľ o činnostiach žalobcu, ktoré mienil v predmetnom území vykonávať. Práve z dôvodu, že proces vyhlasovania prírodnej rezervácie nie je definitívne ukončený, v záujme zabezpečenia predmetu ochrany, bolo plne v súlade so zákonom aplikovanie ustanovení § 4 ods. 2 a § 8 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z.. Postup, ktorého sa dožadoval žalobca v zmysle § 50 ods. 5 a ods. 6 zákona neposkytuje dostatočnú ochranu, a to aj s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 1 zákona a § 19 ods. 1 zákona, na čo správne poukázali správne orgány v odôvodnení preskúmaných rozhodnutí.

Krajský súd zastáva stanovisko, že správny orgán mohol na základe žiadosti navrhovateľa, za danej situácie, postupovať podľa § 4 a § 8 zákona č. 543/2002 Z.z.. Zároveň zastáva názor, že boli splnené aj všetky kogentné zákonné podmienky zakotvené v hypotéze uvedených ustanovení. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že sa vyžaduje, aby k vykonávaniu činnosti vedúcej k ohrozeniu, poškodeniu alebo zničeniu prírody už došlo, naopak, zastáva názor, že postačuje, ak je preukázaná potenciálna možnosť, napr. v budúcnosti plánovaná činnosť, ako je tomu v danom prípade, v dôsledku ktorej by mohlo nastať ohrozenie, poškodenie alebo zničenie prírody (rastliny, živočícha alebo ich biotopov), ako to predpokladá ustanovenie § 4 ods. 1, 2 zákona o ochrane prírody. Predmetné ustanovenie je potrebné chápať v zmysle zásady prevencie a predbežnej opatrnosti. Obdobne aj ustanovenie § 8 ods. 1 zákona o ochrane

prírody. Nie je teda nevyhnutné, aby šlo o činnosť, ktorá sa už reálne vykonáva, resp. ktorou už došlo k poškodeniu, či zničeniu prírody a krajiny. Pokiaľ by orgán ochrany prírody nepristúpil k takémuto riešeniu, ťažbou dreva, resp. inou hospodárskou činnosťou zo strany žalobcu by aj podľa názoru súdu mohlo dôjsť k takému nežiaducemu zásahu do predmetu ochrany, v dôsledku čoho by mohlo dôjsť k úplnému zmareniu účelu vyhlásenia prírodnej rezervácie Bystrá dolina. Základným princípom pri ochrane prírody a krajiny, resp. životného prostredia je základný princíp prevencie, pretože dôsledky poškodenia prírody a krajiny, teda životného prostredia sú často nezvratné, nenapraviteľné, preto je nutné takýmto poškodeniam predovšetkým predchádzať, pričom jedným zo spôsobov akým to možno zabezpečiť, je práve rozhodnutie o zákaze vykonávania činností, ktorý bol daný žalobcovi vo vzťahu k jeho plánovanej činnosti na chránenom území.

Súd nepovažuje za opodstatnenú ani žalobnú námietku, ktorou žalobca namieta nezákonné vymedzenie doby trvania zákazu, odvolávajúc sa na to, že celé konanie začalo na základe oznámenia činností, ktoré žalobca mieni vykonávať na chránenom území v zmysle § 50 ods. 5, a teda malo byť postupované v zmysle tohto ustanovenia v spojení s ods. 6

§-u 50, v zmysle ktorého bolo možné obmedziť vykonávanie oznámených činností len na dobu dvoch rokov od oznámenia zámeru o vyhlásení prírodnej rezervácie. Ak súd pripustil správnosť aplikácie na daný prípad ustanovenia § 4 ods. 2 a § 8 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorý taxatívne časovo nestanovuje dobu, na ktorú je možné činnosti zakázať, je postup žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu súladný so zákonom, ak stanovil lehotu až do doby vyhlásenia navrhovanej prírodnej rezervácie Bystrá dolina. Súd poznamenáva, že trvanie zákazu je závislé od pretrvávania uvedených činností (ktoré vedú k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, alebo činnosti, ktorej následkom hrozí poškodenie alebo ničenie prírody a krajiny), preto v zákone ani nie je uvedená doba trvania zákazu. Ak správny orgán vymedzil dobu trvania zákazu „až do doby vyhlásenia PR“, v podstate nepostupoval v rozpore so zákonom. Zároveň súd poukazuje na to, že v ustanovení § 89 ods. 1 písm. a/ zákona č. 543/2002 Z.z. je upravená možnosť orgánu ochrany prírody svoje rozhodnutie dodatočne meniť, pokiaľ sa preukáže, že došlo k zmene skutočností rozhodujúcich na vydanie rozhodnutia, alebo ak by si to vyžadovali záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom.

Súd sa nestotožňuje so žalobnou námietkou o nedostatočne zistenom skutkovom stave, najmä pokiaľ žalobca poukazoval, že nebolo vykonané žiadne dokazovanie k zisteniam, na základe ktorých by mohol správny orgán zakázať činnosti na základe § 4 ods. 1, 2 zákona. Naopak, súd zastáva stanovisko, že postup žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu je dostatočne odôvodnený s poukazom na podklady, z ktorých správne orgány vychádzali pri rozhodovaní, pričom žalovaný vyhodnotil aj svoje stanovisko k dôkazu, na ktorý sa odvoláva žalobca - záznam zo dňa 29.10.2012 z pracovného stretnutia žalobcu a Správy NAPANT, vrátane pochôdzky vykonanej dňa 24.04.2012. Aj podľa názoru súdu je tento dôkaz značne oslabený v dôsledku toho, že sa jedná o zmenu názoru, ktorý nie je dostatočne presvedčivo odôvodnený Správou NAPANT.

Súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu o nezákonnom obmedzení práv žalobcu, s poukazom na zákon o lesoch, pričom súd zdôrazňuje, že zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. je vo vzťahu k ochrane prírody a krajiny, do ktorej jednoznačne patria aj lesy, zákonom osobitným k zákonu o lesoch č. 326/2005 Z.z., a preto správny orgán mohol legitímne obmedziť vydaním predmetného zákazu žalobcovi vo vykonávaní jeho iných práv vyplývajúcich mu zo zákona o lesoch. Poukazuje pritom na prednosť záujmu na zachovaní daného prostredia v národnom parku, resp. aj chráneného vtáčieho územia, ako aj územia celoeurópskeho významu pred obhospodarovaním lesov žalobcom. Chránenie lesa pred pôsobením škodlivých činiteľov, vrátane lykožrútov, je možné dosiahnuť aj iným spôsobom, ako realizáciou ťažby, v čom žalobca vidí ťažisko v obmedzení jeho práv. Súd sa domnieva, že žalobca neprimerane účelovo zvyrazňuje potrebu realizácie ťažby a neopodstatnený zásah spočívajúci v zákaze vykonávania s ňou súvisiacich lesohospodárskych aktivít práve s poukazom na napadnutie lesa lykožrútom, pričom tak, ako bolo uvedené vyššie, samotná realizácia ťažby uvedený problém nevyrieši.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol podľa § 250j ods. 1

OSP.

Žalobcovi, ktorý v konaní nemal úspech, súd náhradu trov konania nepriznal, aplikujúc ustanovenie § 250k ods. 1 OSP.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby ho Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutia správnych orgánov zrušil a vec vrátil žalovanému správne mu orgánu na ďalšie konanie, pretože podľa žalobcu nie sú v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol. Ako druhú možnosť uvádza, aby Najvyšší súd SR odvolaním napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Ďalej uviedol, že žiada, aby Najvyšší súd SR zaviazal žalovaný správny orgán k náhrade trov konania na účet právneho zástupcu žalobcu.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žiada odvolanie v plnom rozsahu zamietnuť a odvolaním napadnutý rozsudok v plnom rozsahu potvrdiť. Žalovaný je toho názoru, že Krajský súd v Banskej Bystrici v odôvodnení napadnutého rozsudku podal podrobné vysvetlenie namietaných a dokazovaných skutočností.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní, bez odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a po tom, ako bolo oznámené verejné vyhlásenie rozhodnutia na úradnej tabuli najvyššieho súdu a na jeho internetovej stránke www.nsud.sk <., najmenej päť dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 OSP) a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je vecne správny.

Podľa ustanovenia § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť (§ 244 ods. 3 OSP).

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 250i ods. 1 veta prvá je pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Najvyšší súd prvostupňový rozsudok podľa § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny potvrdil a súčasne odkazuje na jeho podrobné dôvody vo vzťahu ku všetkým dôvodom podaného odvolania, s ktorými sa krajský súd náležite po stránke skutkovej aj právnej vysporiadal a odvolací súd nevidí dôvod na zopakovanie vecne správnych dôvodov rozsudku krajského súdu.

Z uvedených dôvodov, s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu. Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalobcu nevyhovел a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, s ktorým sa stotožnil v celom rozsahu, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP a § 250k ods. 1 OSP a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko žalobca nemal v konaní úspech a žalovanému trovy odvolacieho konania nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.